

je igral „zadnji“ vlastelin, ki ga je zadela kap, ko je čul o novem redu, kmetje pa so bili že tako okosteneli v suženjstvu, da niso razumeli svobode. — Potniki so hoteli vprašati tudi žene, a seljakinja jim je pripovedovala vso tragedijo svojega ženskega trpljenja, naglašajoč pri tem suženjsko pasivnost svojih moških sonarodnikov in nasilnost nemških podjetnikov, ter končno rekla, naj sreče ne iščejo pri ženskah, zakaj ključi do njih sreče so izgubljeni. — Bila je v Glupovem pod staro vrbo gostija; tam so tudi bili naši potniki in so čuli razne pesmi in pripovedke; ruski narod sluša romarje in bogomolce, niti delo in briga, niti krčma mu ni omejila bistrega vida; dobra njiva je duša ruskega naroda; oj, sejač, oj, pridi! Ko sta se diakona Grigorij in Savelij ob zori vračala z gostije, se je razlegala ob Volgi njuna pesem:

Neka (naj) je iskren,
dobar i pošten
život nam taj!
Nema li lienosti
i pokvarenosti,
nije l' to raj?

Nad Rusijo se čuje angelska pesem milosrdja (usmiljenosti) do vseh potlačenih. Da so le čuli to pesem Grigorijevi seljaki-potniki?!

Iz vseobče moralne anarhije ne reši carski ukaz, nego notranje prerojenje, notranje vstajenje. V tem zmislu je pesnik pričujoče humoristične satire pesnik „biednik i potištenih, a naročito pjesnik ruskoga seljačkog puka.“ — Pesmotvor obiluje krasnih misli in poslovičnih verzov.

Dr. Fran Ilesič.

Metaforski izrazi ali metafore in primere v jeziku Gornjelužiskih Srbov.

Med ljudstvom nabral in sestavil Jan Radyserb-Wjela. Izdal in založil dr. Ernst Muka. Budyšin 1905. 98 str., 2-25 M (Metaforiske Hrona abo Přenoški a Přirunanki w řeči Hornjolužiskich Serbow). — O vsebini naj svedočijo ti-le primeri: Ti pesmička! (ljubkujé). Ti materno očesce! Ti moja dušica! — Solnce roso popije. — Morje preplavati, a v mali rečici utoniti. — Bela ko smrt. Bela ko sneg. Črna ko kavka. Grob ko ogrski gospod. Jedrnato ko biblijska beseda. Jedrnato ko žito iz dola. Jasno ko beli dan. — Moder, kakor da bi k Sirahu v šolo hodil. Velik, da v dolu čez goro vidi. — Mačeha ko majka. Mati ko zlata babica. Možak ko Goliat. Globina, da bi se povodni mož bal v njo. — Pajčevino zmesti, a pajka pustiti. — Dvojno pivo v enem sodčku imeti. — Ovco na volka ščuvati. — Imeti na čelu mrak. — Spi trdno, da bi sodni dan prespal itd. Tu se nam torej razkriva del poezije lužiško-srbskega naroda oziroma njegovega jezika. Slovenec, ki bi čul tam gori ob Budišinu ali dalje proti Berlinu besede: „Jasno ko beli dan,“ bi se počutil med svojimi. Dandanašnji meri ves jezikovni pouk bolj na vsebino jezika nego na golo obliko in s tega stališča se mora reči, da je knjiga tudi popolnoma v okviru modernih pedagog. teženj. Ljubitelj poezije, jezikoslovec in pedagog čitajo taka dela z istim pridom: jezik sam tu pesni in uči. Kako pesni in uči naš slovenski jezik, tega nam še ne kaže nobena slična slovenska knjiga, a pričujoče naznanilo Wjela-Mukovega spisa naj bode novo bodrilo pripravam, ki se tudi pri nas že vrše v tem oziru. — Meseca aprila pride iz saskega Freiberga, kjer deluje, prof. Muka sam na naš slovanski jug in poseti tudi Ljubljano, ki bo vesela tako odličnega gosta.

Dr. Fr. Ilesič.

Univerza v Sofiji. Po zgledu ruskih vseučilišč, ki izdajajo svoje „učene zapiske“, je izdala tudi na novo ustrojena sofijska univerza (za l. 1904,05) svoj „Годишник“ (Annuaire de l' université de Sophia“, 288 str.). Želi ga zamenjavati tudi z „Ljublj. Zvonom“.

F. I.